

BỨC TRANH XẨM, NHỮNG SẮC MÀU SÁNG TỐI

Mai Đức Thiện

Nhà Nghiên cứu, sưu tầm về Xẩm

Tham luận sơ lược về quá trình chuyển biến của Xẩm từ sau năm 1969 đến nay, đồng thời tri ân những nghệ nhân Xẩm, nhà nghiên cứu, các thế hệ nghệ nhân nghệ sỹ có nhiều đóng góp trong quá trình gìn giữ nghệ thuật hát Xẩm; nêu sự xuất hiện trở lại của Xẩm sau năm 2005, những thành quả từ sưu tầm, khôi phục và ứng dụng công nghệ 4.0 để quảng bá nghệ thuật Xẩm.

Tham luận đưa ra những khó khăn trong công tác bảo tồn truyền bá nghệ thuật hát Xẩm như: nghệ nhân Xẩm không còn nhiều, tư liệu về Xẩm quá ít; các công trình nghiên cứu Xẩm không dễ tiếp cận; kiến thức về Xẩm chia sẻ trên internet chưa chính xác; người thực hành không sống được bằng nghề; hoạt động của các nhóm Xẩm mang tính tự phát, thiếu định hướng; những người truyền dạy Xẩm là những nghệ nhân ở các bộ môn nghệ thuật khác, không có tài liệu đào tạo bài bản; các dự án được lập nên nhưng không duy trì được lâu dài vì thiếu nhân sự thực hiện...

Từ những thực trạng đó, tham luận đề xuất những giải pháp để bảo tồn và phát huy Xẩm trong tình hình mới, chú trọng việc thống nhất kiến thức về Xẩm; xây dựng website chính thống về Hát Xẩm để đăng tải hệ thống tư liệu âm thanh, hình ảnh, văn bản giúp cho người dân dễ tiếp cận; xuất bản giáo trình Hát Xẩm để truyền dạy tại các CLB, nhóm Xẩm; thực hiện các hoạt động hỗ trợ những người đang thực hành hát Xẩm... để định hướng cho các nhóm hát Xẩm phát triển đúng hướng.

Từ khóa: bảo tồn, bất cập, giải pháp, Hát Xẩm, khó khăn, quá trình, truyền bá.